

Temesvár, 1817. november 28. Szántó János Temes vármegyei ügyész meglátogatta a lieblingi református gyülekezetet. Juhász István esperesnek tett jelentésében leírja az egyházközség állapotát.

[p. 8.] Főtiszteletű Superintendens Úr!

A lieblingi ekklézsia állapotjáról tett alázatos jelentésemre adott utasító betses választ főtiszteletű superintendens úrnak, mihelyest az september közepe tájára kezemhez adatott, mind a lieblingi református atyafiaknak, mind pedig t[iszteletes] Gizin úrnak tudtára adtam, és azon igyekeztem, hogy ezt a további maradásra reá vehessem. Nem is láttatott eleinte sikeretlennek igyekezetem, szinte reá vette magát ő az ittmaradásra, azomba nem tudom mi okonn nem egyezhetett meg minden kívánságaira nézve a lieblingiekkel fizetésének annak idejébe lejendő megadása, és az elmúltakról való elégtétel eránt, és emiatt változhatatlanul megállott elébbeni szándéka mellett. Tudósíttatván erről, értékre adtam a lieblingieknek, hogy akárki lejend is predikátorok, annak fizetését rendesen s minden [p9.] tsonkítás nélkül ki kelletik adni, attól pedig, amit egyszer a t[ekinte]tes vármegye helybe hagyásával esztendőnként prédikátoroknak köteleztek, sem ennek successorai praejudiciumara elállani, sem magoknak valamit lefogni nem szabad, mert a volt a botránkozás legnagyobb köve, hogy t[iszteletes] Gizin uram 30 pozs[onyi] mérő búzája helyett 60 ftkba egyezett meg velek készpénzül, s bár egy p[ozsonyi] mérő búzának ára soha ezen egyezés olta 10 ftnál kevesebb nem volt, sőt tavaly 25-30 ftra is felhágott. Mindazáltal azt a kevés pénzt sem vehette be rendesen tőlök, maga nagy kárával, a lieblingieknek nem kis szégyenekre. És tsak akkor írtam osztán a főtiszteletű superintendens úr kegyes utasítása szerént t[iszteletes] Glöckner Jakab uram[na]k a lieblingi prédikátorságra meghívó levelet, midőn egytől egyig újjólag kötelezték magokat a prédikátor kiszabott fizetésének rendesen s minden tsonkulás nélkül való kiadására, sőt a parochialis földeknek is ez esztendőbe minden javítás nélkül való bevetésére, aminthogy az őszi nyomásba lévő 8 hód földet tiszta búzával valójába be is vetették. Választ Glöckner úrtól még eddig nem vettem.

Annak oka, miért folyamodott légyen dimissorialisért főtiszteletű superintendens úrhoz 20-k Octoberbe t[iszteletes] Gizin uram, kétség kívül a lesz, minthogy az itt lévő t[ekinte]tes v[ice]ispán urak illyes dimissorialis nélkül passussal provideálni nem akarták, én éppen akkor idehaza nem voltam, nagytiszteletű esperest Juhász István úrtól pedig, kinek az eránt mindjár írt volt, még választ nem kapott. Én megérkezvén Gyarmathára, t[ekinte]tes v[ice]ispán urakat tudósítottam arról, hogy a főtiszteletű superintendens úr elmenetelét nem ellenzi, erre passualist nyert, s innen egy hét előtt el is indult, azzal a feltétellel, hogy személyesen fogja Debreczenbe főtiszteletű superintendens úrnak udvarlását tenni. A lieblingiek tudomra sehol sem panaszolkodtak t[iszteletes] Gizin uram ellen, hanem hihetőképenn azzal mentette a cs[ászári]? k[irályi]? consistorium előtt t[iszteletes] Gizin uram maga új ekklézsiába való kimenetele elkésését, hogy a lieblingiek eresztetni nem akarják, mert én is felakadtam volt abba, lehet-e néki elmenni? Mindaddig, míg főtiszteletű superintendens úr utasítását venni szerentsém nem volt, s hihető, hogy bétsi ágens úr ezen dolog elvégzése siettetésére a bétsi cs[ászári] k[irályi] consistorium által a Josephsbergi ekklézsia kérésére volt requirálva.

[p. 8.] Valamint egyéberánt eddig tsak a Bánátba megtelepedett református atyafiaknak erántam, mint Temes vármegyébe egyetlen egy közhivaltal viselő hitek sorsossa eránt való bizodalmok, és a nagytiszteletű Békési Vidékbéli Consistorium által némelly különös esetekben lett megbizattatásom voltak arra ösztöneim, hogy amennyibe erőm engedte, és a reám bízott dolgok határi terjedtek, rajtok segítsek, úgy, minekutánna főtiszteletű superintendens úr és a főtiszteletű consistorium az itt lévő reformata ekklézsiákra való vigyázást s gondot kötelességemmé tenni méltóztattak, kétszerezett szorgalmatossággal fogom ezeknek békességét, virágzását, állandóságát, terjedését a Békési Egyházi Vidék nagytiszteletű

esperestjével s consistoriumával egyetértőleg, s annak kormányozása alatt eszközölni, mellyet hogy annál sikeresebben és a célhoz méltóképpen tehessek, valamint azt nagytiszteletű esperest úrtól mai napon kérem, úgy főtiszteletű superintendens úrnak is alázatosan könyörgök, méltóztasson az ekklézsiák organisatiojáról fennálló generalis végzéseket, s amelyek ezentúl e részben hozattatnának, zsinórmértékül velem közölni, s közölni. Ki is nagybecsű kegyes indulatiba örökös tisztelettel ajánlott maradok, főtiszteletű superintendens úr alázatos tisztelő híve, Szántó János mp. táblabíró, Temesváronn, novemb[er] 28-kán 1817-be.

A lieblingi ekkláróli jelentés 1817. nov. 28. – áprilisi csomaghoz